

30 Οκτωβρίου, 1990

{ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στής}

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

1. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΜΥΝΗΣ,
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ,
3. ΑΡΧΗΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 298/89).

5 Διοικητική πράξη — Εκτελεστή — Απόφαση του Υπουργού Άμυνας με την οποία απορρίφθηκε η αναφορά του αιτητή για αναθεώρηση πειθαρχικής ποινής — Κατά πόσο οι ιεραρχικές αποφάσεις που προηγήθηκαν βάσει της διαδικασίας των Πειθαρχικών Κανονισμών της Εθνικής Φρουράς 1964 - 1977, αποτελούν ξεχωριστές διοικητικές πράξεις ή η όλη διαδικασία ενσωματώνεται στην απόφαση του Υπουργού που είναι η μόνη εκτελεστή διοικητική πράξη που προσβάλλεται με την αίτηση ακυρώσεως.

10 Ο αιτητής, λοχαγός της Εθνικής Φρουράς, κρίθηκε υπεύθυνος για τη διάπραξη παραπτωμάτων. Ο Διοικητής της Ταξιαρχίας, σύμφωνα με τους περί Εθνικής Φρουράς Κανονισμούς για συνοπτική διαδικασία, επέβαλε στον αιτητή πειθαρχική ποινή φυλάκισης. Ο αιτητής, αφού διεξήλθε όλα τα μέσα για ακύρωση της επιβληθείσας

15 ποινής που προβλέπεται στους σχετικούς Κανονισμούς, υπέβαλε αναφορά στην ιεραρχική ανώτατη αρχή, τον Υπουργό Άμυνας, ο οποίος όμως την απέρριψε. Σαν αποτέλεσμα καταχώρησε την παρούσα προσφυγή η οποία εστρέφετο μόνο κατά της απόφασης του

20 Υπουργού.

Το Άνωτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή και αποφάνθηκε ότι:

1. Οι Πειθαρχικοί Κανονισμοί της Εθνικής Φρουράς του 1964-1977, προβλέπουν με λεπτομέρεια την υποβολή διαδοχικού παραπόνου, αρχίζοντας από την προϊσταμένη αρχή και καταλήγοντας στην ανώτατη, που είναι ο αρμόδιος Υπουργός. Προβλέπουν επίσης χρονικές προθεσμίες για την υποβολή του και κρίσης των αρχών επί του θέματος. Τόσο η απόφαση του Διοικητή της Ταξιαρχίας όσο και αυτή του Διοικητή της Εθνικής Φρουράς και τέλος του Υπουργού Άμυνας, είναι ξεχωριστές διοικητικές πράξεις εναντίον των οποίων χωρεί αίτηση ακυρώσεως. Η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη αναφορικά με την απόφαση του Διοικητή της Ταξιαρχίας και του Διοικητή της Εθνικής Φρουράς αλλά εμπρόθεσμη γι' αυτή του Υπουργού. 5 10
2. Η απόφαση του Υπουργού λήφθηκε με βάση όλα τα στοιχεία του αιτητή που βρίσκονταν στο φάκελό του και που οδήγησαν στην επιβολή της ποινής. Βάσει των στοιχείων αυτών έκρινε ότι το παράπονο του έπρεπε να απορριφθεί. Ο αιτητής απέτυχε να τεκμηριώσει οποιοδήποτε λόγο για ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. 15
- Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.* 20
- Αναφερόμενη υπόθεση:*
- Οξυνος ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 740.* 25
- Προσφυγή.**
- Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Υπουργού Άμυνας με την οποία απέρριψε την ιεραρχική αναφορά του αιτητή εναντίον της πειθαρχικής ποινής της 20ήμερης φυλάκισης που του επιβλήθηκε. 30
- Α. Παπαφιλίππου, για τον Αιτητή*
- Μ. Φλωρέντζος, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.* 35
- Cur. adv. vult.*
- ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ο αιτητής είναι λοχαγός της Εθνικής Φρουράς και τον Ιούνιο του 1988 υπηρετούσε στο 386 Τ.Π. που εδρεύει στην περιοχή Λευκωσίας. Στις 17.6.88 ο Διοικητής της IV Ταξιαρχίας Πεζικού, στην οποία υπάγεται το πιο πάνω τάγμα, διέταξε έρευνα μετά από πληροφορίες ότι ορισμένοι οπλίτες 40

ετύγχαναν ευνοϊκής μεταχείρισης καθώς και για άλλα παραπτώματα, από τη διοίκηση του τάγματος. Κατά τη διάρκεια της έρευνας αυτής λήφθηκαν γραπτές καταθέσεις από αριθμό οπλιτών και αξιωματικών, μεταξύ των οποίων και του αιτητή. Όταν οι καταθέσεις διαβιάστηκαν στο Διοικητή της Ταξιαρχίας, αυτός έκρινε πως το περιεχόμενό τους, καθώς επίσης και αυτό της ίδιας της κατάθεσης του αιτητή, τεκμηριώνει ευθύνη του για τις ανωμαλίες και παραπτώματα που διαπιστώνονταν στο τάγμα, όπου κατά τον ουσιώδη χρόνο ο αιτητής εκτελούσε και καθήκοντα αξιωματικού του 1ου Γραφείου του Τάγματος. Ο Διοικητής της Ταξιαρχίας, σύμφωνα με τους περί Εθνικής Φρουράς Κανονισμούς για συνοπτική διαδικασία, επέβαλε στον αιτητή (α) 20ήμερη πειθαρχική ποινή φυλάκισης για το ότι συνέδραμε στις ανωμαλίες που παρατηρήθηκαν στο τάγμα, και που προκαλούσαν διασάλευση της πειθαρχίας, και (β) 10ήμερη πειθαρχική ποινή φυλάκισης γιατί εκμεταλλευόμενος το βαθμό του έπαιρνε προγνωστικά από οπλίτη της μονάδας του που ήταν αναβάτης στον ιππόδρομο.

Ο αιτητής μετά την κοινοποίηση σε αυτόν των πιο πάνω πειθαρχικών ποινών, υπέβαλε στις 9.8.88 αναφορά παραπόνου προς το Διοικητή της 4ης Ταξιαρχίας, ο οποίος όμως το απέρριψε στις 28.8.88. Στη συνέχεια ο αιτητής έκαμε ιεραρχική αναφορά και ζήτησε την επανεξέταση του παραπόνου του από τον ιεραρχικά προϊστάμενο του Διοικητή της Ταξιαρχίας, δηλαδή τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς. Ο τελευταίος αφού εξέτασε το παράπονο του αιτητή το έκρινε αβάσιμο ως προς την πειθαρχική ποινή της 20ήμερης φυλάκισης, αλλά βάσιμο, και συνεπώς ακύρωσε αυτή της 10ήμερης φυλάκισης. Στην αιτιολογημένη απόφαση του Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς αναφέρεται, και πολύ ορθά κατά τη γνώμη μου, ότι τα γεγονότα που αφορούσαν στη δεύτερη ποινή εμπεριείχονταν σε αυτά της πρώτης, για τα οποία και επιβλήθηκε η ποινή της 20ήμερης φυλάκισης. Ο αιτητής δεν ικανοποιήθηκε από το αποτέλεσμα της αναφοράς του και γι' αυτό έκαμε νέα, αυτή τη φορά, στην ιεραρχικά ανώτατη προϊστάμενη αρχή, τον Υπουργό Αμυνας, ο οποίος όμως την απέρριψε στις 15.3.89. Με την παρούσα προσφυγή προσβάλλεται η απόφαση του Υπουργού Αμυνας, και αιτείται η ακύρωσή της.

Στη γραπτή αγόρευση του δικηγόρου της Δημοκρατίας εγείρεται ως προκαταρκτικό νομικό ζήτημα πως η αίτηση ακυρώσεως αφορά την απορριπτικήν απόφαση του Υπουργού μόνο, η οποία και θα πρέπει να εξεταστεί αφ' εαυτής, χωρίς δηλαδή να ελεγχθεί η όλη διαδικασία που οδήγησε στην απόφασή του.

Αντίθετα, ο δικηγόρος του αιτητή εισηγείται πως η διαδικασία της πειθαρχικής δίωξης του αιτητή άρχισε από το χρόνο που ο Διοικητής της 4ης Ταξιαρχίας πεζικού διέταξε την ανάκριση και περατώθηκε με την απόφαση του Υπουργού. Η όλη δηλαδή διαδικασία αποτελούσε μια διοικητική πράξη που κατέστη εκτελεστή με την απόφαση του Υπουργού.

5

Για να επιλυθεί το ζήτημα πρέπει να γίνει αναφορά στους σχετικούς κανονισμούς της Εθνικής Φρουράς ώστε να διαπιστωθεί ο χαρακτήρας της όλης διαδικασίας, βασικό στοιχείο για να εφαρμοστούν οι αρχές του διοικητικού δικαίου και της νομολογίας.

10

Στην υπό εξέταση υπόθεση εφαρμόστηκε η συνοπτική διαδικασία που προβλέπεται στον Κανονισμό 6 των Πειθαρχικών Κανονισμών της Εθνικής Φρουράς 1964-1977. Η παράγραφος (1) του Κανονισμού αυτού έχει ως εξής:

15

"6-(1) Εις πάσαν περίπτωσιν καθ' ην υποβάλλεται αναφορά ή προβάλλεται ισχυρισμός, εξ ων φαίνεται ότι μέλος τι δυνατόν να διέπραξε παράπτωμα τι, το όλον ζήτημα θα αναφέρεται εις τον διοικούντα αξιωματικόν του τοιούτου μέλους."

20

Και η παράγραφος 2 ως ακολούθως:

25

"(2) Ο διοικών αξιωματικός του τοιούτου μέλους λαμβάνων την αναφοράν, επιλαμβάνεται προσωπικώς της ερευνής του αναφερομένου παραπτώματος, ασκεί τον προσήκοντα έλεγchon και επιβάλλει αμέσως την κατά την κρίσιν του και εντός των ορίων της δικαιοδοσίας αυτού διαγραφομένην ποινήν άνευ ετέρας τινός διαδικασίας."

30

Ο τρόπος που εκτίεται η ποινή της φυλάκισης προνοείται στον Κανονισμό 10 (1) και (2). Οι τιμωρούμενοι παραμένουν στο στρατώννα ή στο σπίτι τους, συμμετέχουν στις ασκήσεις και συναφείς δραστηριότητες αλλά δεν εκτελούν οποιαδήποτε υπηρεσία. Βέβαια, οι πειθαρχικές ποινές καταγράφονται στον υπηρεσιακό φάκελο και πιθανό να έχουν επιπτώσεις στη μελλοντική ανέλιξη του τιμωρηθέντος.

35

40

Ο Κανονισμός 12 προνοεί με λεπτομέρεια για την υποβολή ιεραρχικού παραπόνου όταν μέλος της δύναμης θεωρήσει πως αδικήθηκε από οποιαδήποτε διαταγή ή από πράξη ή μέτρο που λήφθηκε και τον αφορά. Η επιφύλαξη στην παράγραφο 1 του

Κανονισμού προβλέπει πως το μέλος οφείλει πρώτα να συμμορφωθεί και υπακούσει πλήρως προς τη διαταγή ή τα μέτρα και μετά να υποβάλει το παράπονό του. Σε ενάντια περίπτωση τούτο δε θα γίνει αποδεκτό. Η δε παράγραφος 2 ρητά ορίζει ότι

5 δε χωρεί αναστολή εκτέλεσης διαταγής ή εκτίσεως οποιασδήποτε ποινής κατά τη διάρκεια της εξέτασης του παραπόνου.

Σύμφωνα με την παράγραφο 8 του Κανονισμού 12, το πρώτο παράπονο υποβάλλεται στον κρίνοντα διοικητή, ο οποίος,

10 στην περίπτωση αξιωματικού, τον πληροφορεί γραπτώς για την απόφασή του να το κρίνει βάσιμο ή όχι και να αναθεωρήσει αναλόγως τα μέτρα τα οποία έλαβε εναντίον του. Βάσει των προνοιών της παραγράφου 4 του Κανονισμού, τα παράπονα υποβάλλονται στην ιεραρχικά ανώτερη αρχή μέσα σε 15 ημέρες από

15 τη γνώση της διαταγής, ο δε προϊστάμενος διοικητής, σύμφωνα με την παράγραφο 9 των Κανονισμών, κάμνει έρευνα για να διαπιστώσει το βάσιμο ή μη του παραπόνου και να προβεί στη δέουσα θεραπεία. Αν ο παραπονούμενος δεν πεισθεί από την απόφαση υποβάλλει το παράπονο του διαδοχικά στην επόμενη

20 ιεραρχικά προϊστάμενη αρχή μέχρι του Υπουργού Άμυνας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 10 του Κανονισμού.

Η παράγραφος 11 του Κανονισμού προβλέπει τα εξής:

25 "Η εξέταση, ή η περαιτέρω υποβολή του παραπόνου, γίνεται κατά προτεραιότητα, εις τρόπον ώστε ο παραπονούμενος να λαμβάνη γνώσιν των αποφάσεων επί του παραπόνου του, εντός 10 ημερών υπό του διοικητού του, 20 ημερών υπό του προϊσταμένου διοικητού, 30 ημερών υπό της περαιτέρω

30 προϊσταμένης αρχής και ούτω καθεξής."

Σοβαρό στοιχείο στην κρίση του ζητήματος που συζητούμε είναι πως σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 12, το μέλος της Εθνικής Φρουράς οφείλει να υπακούσει και να συμμορφωθεί προς τη διαταγή η οποία του δόθηκε ή στα μέτρα που

35 έχουν ληφθεί εναντίον του, άσχετα με το ό,τι έχει ακολουθήσει τη διαδικασία του διαδοχικού παραπόνου όπως προβλέπεται στον Κανονισμό. Η δε ισχύς της διαταγής ή επιβληθείσας ποινής, όπως στην παρούσα περίπτωση, δεν αναστέλλεται. Οι επιπτώσεις δηλαδή από την απόφαση του Διοικητή της Ταξιαρχίας άρχισαν από την κοινοποίηση στον αιτητή της ποινής που του επιβλήθηκε, δηλαδή 1.8.1988.

40

Το νομικό ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι κατά πό-

σο η πρώτη αυτή απόφαση του Διοικητή, με την οποία επιβλήθηκαν οι ποινές στον αιτητή, και οι κατοπινές ιεραρχικές αποφάσεις, αποτελούν ξεχωριστές εκτελεστές διοικητικές πράξεις ή η όλη διαδικασία ενσωματώνεται στην απόφαση του Υπουργού που αποτελεί και τη μόνη εκτελεστή διοικητική πράξη που προσβάλλεται με την αίτηση ακυρώσεως. Το ζήτημα πραγματεύεται ο Στασινόπουλος στο σύγγραμμά του Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων. Στη σελίδα 125 αναφέρονται τα εξής:

"Η επί τοιαύτης κοινής ιεραρχικής προσφυγής εκδιδόμενη επιβεβαιωτική πράξις στερείται πάντοτε εκτελεστού χαρακτήρος. Εάν όμως η πράξις, εκδίδεται επί τη ασκήσει τυπικής ή ενδικοφανούς ιεραρχικής προσφυγής, ήτοι προσφυγής, η οποία δεν στηρίζεται απλώς εις τας γενικάς αρχάς του ιεραρχικού ελέγχου, ως η κοινή ιεραρχική προσφυγή, αλλά στηρίζεται εις ειδικήν διάταξιν του νόμου, η οποία προβλέπει και οργανώνει την τυπικήν ταύτην ιεραρχικήν προσφυγή, καθορίζουσα και προθεσμίαν προς άσκησιν αυτής ως και την διαδικασίαν, ήτις δέον να τηρήται κατά την επί ταύτης κρίσιν, τότε η πράξις αυτή θεωρείται εκτελεστή, ως προελθούσα εκ νέας άσκήσεως της αρμοδιότητος του οργάνου, την οποίαν νέαν άσκησιν ερρύθμισεν αυτοτελώς ο νόμος".

Οι Κανονισμοί στους οποίους έγινε αναφορά πιο πάνω, προβλέπουν με λεπτομέρεια για την υποβολή διαδοχικού παραπόνου στην προϊστάμενη αρχή μέχρι της ανωτάτης, δηλαδή του Υπουργού, και χρονικές προθεσμίες για την υποβολή του και κρίσης των αρχών πάνω σ' αυτό. Έχω επομένως τη γνώμη, πως τόσο η απόφαση του Διοικητή της Ταξιαρχίας όσο και αυτή του Διοικητή της Εθνικής Φρουράς και τέλος του Υπουργού Άμυνας είναι ξεχωριστές διοικητικές πράξεις εναντίον των οποίων και χωρεί αίτηση ακυρώσεως. Σχετική πάνω στο θέμα αυτό είναι και η απόφαση που εξέδωσε ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, **Όξυνος ν. Δημοκρατίας** (1990) 3 Α.Α.Δ. 740 με ταυτόσημα γεγονότα και νομικά σημεία. Η υπό κρίση προσφυγή είναι εκπρόθεσμη αναφορικά με την απόφαση του Διοικητή της Ταξιαρχίας και του Διοικητή της Εθνικής Φρουράς αλλά εμπρόθεσμη γι' αυτή του Υπουργού. Εδώ σημειώνω ότι στο αιτητικό της προσφυγής γίνεται αναφορά στην απόφαση του Υπουργού Άμυνας μόνο. Και τούτο ενόψει της εισήγησης του δικηγόρου του αιτητή ότι η όλη διαδικασία της πειθαρχικής τιμωρίας του ενσωματώθηκε σε μια εκτελεστή διοικητική απόφαση, αυτή του Υπουργού.

Για να καταλήξει ο Υπουργός στην επίδικη απόφαση είχε

5 ενώπιόν του το σχετικό φάκελο με όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στα γεγονότα που οδήγησαν στην επιβολή της ποινής στον αιτητή, καθώς επίσης και τα διαδοχικά παράπονα που υπέβαλε στις προϊστάμενες αρχές, όπως προβλέπουν οι Κανονισμοί. Βάσει αυτών έκρινε ότι το παράπονό του έπρεπε να απορριφθεί.

10 Δεν έχει τεκμηριωθεί ενώπιόν μου οποιοσδήποτε λόγος για να ακυρωθεί η απόφαση αυτή και συνεπώς η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος του αιτητή.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.